

МІСЦЕ НАЦІОНАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ В ОСВІТНЬОМУ ІНШОМОВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Нуршаіхова Жанар Азілханівна

професор кафедри мовної та загальноосвітньої підготовки іноземців

Казахського національного університету імені аль-Фарабі,

доктор філологічних наук, e-mail: zhanara26n@gmail.com

На сучасному етапі розвитку світового суспільства, коли змішання народів, мов, культур досягло небаченого розмаху, і як ніколи гостро постала проблема виховання толерантності до інших культур, пробудження інтересу та поваги до них, подолання в собі почуття роздратування від несхожості інших культур, необхідно привернути загальну увагу до питань міжкультурної, міжнародної комунікації, сприяти прагненню та готовності до міжкультурного діалогу. Розширення міжнародних зв'язків, інтернаціоналізація всіх сфер суспільної, політичної та економічної діяльності Казахстану викликає значний інтерес в усьому світі. Під час трансформації казахстанського суспільства, пошуку своєї соціокультурної ідентичності, коли наша країна прагне створити ефективну систему соціальної організації, потреба у дослідженні проблем міжнародної комунікації зростає. У Казахстані проживає понад сто етносів та безліч культурних груп, що дотримуються різних віросповідань, культурних традицій та звичаїв.

Вміння бути толерантними, безумовно, пом'якшує спілкування представників різних культур, а інтолерантність провокує агресію та доводить ситуацію до конфлікту. Наведемо у якості прикладу два полярні випадки, пов'язані з казахською традицією подавати за обідом гостеві на знак поваги спеціальним чином приготовлену баранячу голову. До однієї відомої казахської поетеси приїхали письменники з Німеччини. Стіл за традицією ломився від частування. І ось кульмінація – німецькому поетові подають баранячу голову. Німець, не приховуючи гидливості, запитує: «Ви що, їсте голови тварин?» Наша господ-

диня, ображена. До іншого відомого у культурному середовищі казаха приїхав у гості американець. Коли йому подали, знову ж таки на знак поваги, баранячу голову, він запитав: «Що мені з нею робити?» Мабуть, досвідчений у між культурній комунікації господар відповів: «Поцілуй та передай іншому». Не менш досвідчений у політкоректній поведінці американець так і вчинив – поцілував та передав іншому. За столом продовжували панувати гумор та миролюбність. Якщо ми потрапляємо в іншу країну, з іншою мовою та іншою культурою, то й у цьому випадку виникає безліч моментів, пов'язаних із розбіжністю нашої та чужої ментальності та з різним ставленням до вчинків та подій, що відбуваються навколо нас.

Однак насправді шлях від реальності до слова (через поняття) є складним, багатоплановим. Засвоюючи чужу, нову мову, людина одночасно засвоює чужий, новий світ. З новим іноземним словом вона транспонує у свідомість, у свій світ поняття з іншої культури. Таким чином вивчення іноземної мови супроводжується своєрідним роздвоєнням особистості. Необхідність перебудови мислення, перекроювання власної, звичної, рідної картини світу за чужим, незвичним зразком є однією з основних труднощів (зокрема і психологічних) оволодіння іноземною мовою. Інтерференція рідної культури ускладнює комунікацію анітрохи не менше за рідну мову. Той, хто вивчає іноземну мову, проникає в культуру носіїв цієї мови і піддається впливу закладеної в ній культури. На первинну картину світу рідної мови та рідної культури накладається вторинна картина світу мови, що вивчається. Стає необхідним співвивчення нової мови та культури, вироблення як мовної, так і комунікативно-культурологічної компетенції особистості.

Особливий інтерес для практики викладання іноземних мов мають технології, що забезпечують ефективні умови для формування міжкультурної комунікативної компетенції інофонів: ігрові та проектні технології, технологія розвитку критичного мислення, евристичний метод, нейропсихологічні прийоми та вправи та ін. В умовах зацікавленості сучасної мовної освіти проблемами

діалогу культур необхідно вміти орієнтуватися в широкому спектрі сучасних інноваційних технологій, напрямів, які дозволяють по-новому конструювати поле нашої діяльності.

ВИКОРИСТАННЯ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Руснак Юлія Маноліївна

доцент кафедри суспільних наук та українознавства

ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»

кандидат філологічних наук, e-mail: jrusnak@bsmu.edu.ua

Проблема формування особистості звучить особливо актуально в сучасних умовах демократизації та інтеграції суспільства. Відповідальність викладача-філолога за становлення особистості студента-іноземця і зразкового студентського колективу демократичного типу важко виміряти й переоцінити. Призначення особистісно-орієнтованих технологій полягає в тому, щоб підтримувати та розвивати природні якості майбутнього медика, індивідуальні здібності, допомагати у становленні його суб'єктності, соціальності, культурної ідентифікації, творчої самореалізації.

Наша мета – з'ясувати особливості викладання української мови як іноземної шляхом використання особистісно-орієнтованого підходу. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю висвітлення проблем викладання української мови як іноземної за допомогою різноманітних педагогічних методів і форм. Особистісно-орієнтоване навчання – це навчання, у центрі якого особистість: її мотиви, цілі, неповторний психологічний склад. Ураховуючи інтереси особистості, рівень її знань і умінь, викладач визначає мету знань і коригує освітній процес, керуючись розвитком особистості [2, с. 37].